

2019. gada oktobrī,
Valmierā

Iedzīvotāju diskusija par saliedētu sabiedrību IDEJU KOPSAVILKUMS

Madonas bibliotēka, Skolas 12, Madona
2019. gada 16. oktobris

MĒRĶIS - Sabiedrības iesaiste Latvijas politikas veidošanā, kopā ar Kultūras ministriju izstrādājot Saliedētas sabiedrības pamatnostādnes. Apkopot viedokļus un priekšlikumus problēmu risināšanai. Pamatnostādnes noteiks, kādi sabiedriskie procesi tiks veidoti Latvijā pēc 2021. gada.

BŪTISKĀKĀS PROBLĒMAS SABIEDRĪBAS SALIEDĒŠANAI

1. Sociālā nevienlīdzība un lauku bērnu dažādās iespējas
2. Maznodrošinātie pret pārticīgajiem (sociālā nevienlīdzība)
3. Ekonomiskā atšķirība, vidusslāņa vājums
4. Problēmas ar cilvēku ar īpašām vajadzībām iekļaušanos sabiedrībā
5. Problēmas paaudžu mijiedarbībā
6. Diskriminācija
7. Darba spēka trūkums
8. Uzticības neveicināšana caur tādiem likumiem kā "ziņotāju likums" (trauksmes cēlēju likums), jo tā veicina apmelošanu un represijas pret tiem, kas strādā
9. Vāja līdzdalība vēlēšanās, jo zema uzticība institūcijām
10. Atšķirības starp laukiem un Rīgu
11. Regulāru diskusiju par aktuālo tēmu trūkums starp sabiedrību un izpildvaru, lēmējiem
12. Valsts ilgstoša centralizācijas politika izraisījusi novadu veiktspējas samazināšanos un iedzīvotāju skaita samazināšanos
13. Nepietiekama sadarbība starp institūcijām
14. Politikas plānošanas atrautība no likumdošanas īstenošanas iespējām
15. Dziesmu un deju svētkus iznes pašdarbnieki, jo piecu gadu starplaikā viņi darbojas par savu naudu.
16. Lielo svētku neatbilstoša svinēšana
17. Cilvēku nevēlēšanās iesaistīties, piedalīties problēmu risināšanā
18. Nevēlēšanās iedziļināties otra cilvēka pasaulē
19. Mēs neesam saliedēti dažādo uzskatu dēļ - domājam, ka pareizais ir mūsu viedoklis un nepieļaujam citu variantu
20. Problēmas ar viltus ziņām un apmelojumu rakstiem par samaksu, ko cilvēki komentē.
21. Sociālie tīkli un interneta vide, kas rada pasivitāti
22. IT ved neīstā virzienā
23. Trūks cieņas pret latviešu valodu un latviskajām tradīcijām
24. Vājas latviešu valodas zināšanas visā sabiedrībā
25. Nepietiekama informatīvās telpas stiprināšana

PROBLĒMU IZTIRZĀJUMS UN PIEDĀVĀTIE RISINĀJUMI

1. LĪDZDALĪBA UN UZTICĪBA

Nr.p.k.	PROBLĒMA	RISINĀJUMS
1.	Trūkst līderu / entuziasti ir izmiruši	✓ Pašvaldībās jāorganizē konkrētas diskusijas par aktuālajiem jautājumiem
2.	līderus "kapā nost", jo ir grupējumu intereses	✓ Skolā jātrenē pilsoniskā līdzdalība, jārāda sasaiste starp iesaisti procesos un rezultātiem
3.	Risinājumus sabojā politikas kompromisos, tāpēc iedzīvotājiem zūd ticība procesiem	✓ Līderisma un pašapziņas celšanas treniņš skolās un kopienā, tai skaitā skolēnu pašpārvaldēs, referendumu treniņos
4.	Ekonomiskās nevienlīdzības dēļ cilvēki nevar iesaistīties kultūras pasākumos	✓ Lēmumu pieņēmējiem vajadzīga prasmju pārbaude, vai kvalificējas tam darbam.
5.	Kultūras pasākumu pārsātinātība (pārāk daudz)	✓ Politīkiem jāuzliek reāla atbildība par lēmumiem, jo ar politisku atbildību nepietiek (tas nestrādā)
6.	Skolās trūkst pilsoniskā izglītība	✓ politisko spēku finansējuma neatkarība, lai nav atkarība no grupējumiem
7.	Ministrijas "cep" papīrus atrautus no realitātes, tērē līdzekļus tam	✓ jāveido spilgtas sociālās kampaņas par līdzdalību (līdzīgi kā CSDD kampaņas par drošību uz ceļiem)
		✓ Jāsaprot ģimenes loma šajā jautājumā - jau tur jātrenē spēja un drosme piecelties pēc kritiena

2. JAUNO TEHNOLOĢIJU IZAICINĀJUMI SABIEDRĪBAI

Nr.p.k.	PROBLĒMA	RISINĀJUMS
1.	Saskaņas trūkums ģimenē un sabiedrībā tehnoloģiju dēļ	✓ Jāatbalsta kritiskās domāšanas un emocionālās inteliģences stiprināšana visās vecuma grupās
2.	Digitālā vide kā laika zaglis	✓ Valstij jārisina problēma ar sponsorētajiem nomelnošanas rakstiem (it kā viss Latvijā ir slikti), jo tas ir Krievijas mediju provocēts saturs
3.	Digitālo prasmju trūkums (vecākā paaudze neprot izmantot, visiem ir kritiskās izvērtēšanas trūkums par to, kas ir prioritārs - ekrāns vai ģimene, u.c.)	✓ Jāveido jauno vecāku skoliņas, mazo kopienu un skolu aktivitātes, kur apmācīt medijpratības prasmes un digitālās prasmes
4.	Anonīmie žults komentāri kā konflikta cēlonis	✓ Jāatbalsta paaudžu sadarbība, piemēram, jaunieši māca pensionāriem tehnoloģijas, bet seniori lasa pasakas jauniešiem un dara lietas ārpus ekrāna
5.	Sociālie tīkli neveicina argumentētu diskusiju	✓ Jauno līderu skolai/ neformālās izglītības aktivitātēm, ārpus skolas aktivitātēm jāizkonkurē digitālā vide
		✓ Skolai jābūt kā sarunu vietai - vismaz viena stunda, kur klase sarunājas, diskutē un analizē aktuālos jautājumus

6.	Sikdatnes (cookies) ir personas datu aizsardzības pārkāpums - mēs tiekam apzagti (visu laiku uzbāžas ar saturu, ko esi agrāk skatījis internetā)	✓ Jāievieš prakse "skola bez telefona"
----	--	--

3. VALODAS KOPŠANA UN INFORMATĪVĀ TELPA

Nr.p.k.	PROBLĒMA	RISINĀJUMS
1.	informatīvās telpas saturs ir izaicinājums nacionālajai un Eiropas identitātei - cilvēku zaudēšanai imperiālistiskās Krievijas pasaulei	✓ Jāveicina darbošanās vietējā kopienā dažādos veidos tiešajā un tiešsaistes vidē, lai veicinātu integrāciju mazajās kopienās ikdienā un svētku svinēšanā ✓ Reģionālos medijus jāstiprina, jo tie var veidot nacionālo un lokālo identitāti, runāt un iesaistīt cilvēkus pašvaldību problēmu risināšanā
2.	visiem ir jābūt latviešu valodai kā vienīgajai valsts valodai	✓ Jāveido mediju saturs latviešu valodā visām vecuma un valodas zināšanu, kā arī dažādu interešu grupām, lai tas ir atbilstošs un pieejams ✓ Jāstiprina pirmsskolas un citu pedagogu latviešu valodas prasmes, lai viņi var palīdzēt citiem (arī ieobraucējiem) to apgūt ✓ Jāstiprina pierobežas mediju telpa, lai veicinātu patriotismu un līdzdalību

Diskusijas tiek īstenotas ar Kultūras ministrijas atbalstu projektā "Par atsevišķu valsts pārvaldes uzdevumu veikšanu pilsoniskās sabiedrības un starpkultūru sadarbības attīstības jomā."

Papildu informācija:

Gundega Silīna, Valmieras novada fonda projektu vadītāja

Tālrunis: 27820430; e-pasts: gundega.silina@vnf.lv

<http://www.vnf.lv>